

Martin Čada

Narodil se 7. dubna 1978 v Uherském Hradišti, kde také v letech 1992 – 1996 absolvoval Střední uměleckoprůmyslovou školu a poté Zlínskou soukromou vyšší odbornou školu umění ve Zlíně (1996 – 1999). V letech 1999 – 2005 pak VŠUP v Praze, ateliér malby (u Pavla Nešlehy, Stanislava Diviše). První významnější samostatnou výstavu Top a Pop uskutečnil v Galerii Pokorný v Prostějově v roce 2002. Po ní následovala řada dalších individuálních přehlídek, například Placíci, Galerie duna tri v Bystřici nad Pernštejnem (2005), „2“ (s J. Vojtěškem), Galerie Havelka v Praze (2006), Bitva, Galerie Dintz v Praze (2006), Místo Město, Filosofický ústav AV ČR v Praze (2007), Místa, galerie Hvězdárna ve Zlíně (2010), Fighting spirit (s P. Kunčíkem a M. Kyrýchem), Místogalerie skleněná louka v Brně (2010) či Skrytosti, Dům knihy Portál v Uh. Hradišti (2011). Z četných kolektivních přehlídek lze zmínit jeho zastoupení na výstavách Portrét, Galerie U bílého jednorozce v Klatovech (2002), Ateliér malby VŠUP v Praze, Galerie F. Jenewaina v Kutné Hoře (2004), malířské sympozium a výstava Obrazy z Nového Dvora II, Milotice (2006), Amaro jilo – naše srdce, Dům mění města Brna (2007), Zlínský obraz světa – výstava k 15. výročí založení Zlínské soukromé vyšší odborné školy umění, KGVU ve Zlíně (2009), VI. Nový zlínský salon (2011) nebo na výstavě Zlínský okruh II, práce na papíru a s papírem, Galerie Orlovna v Kroměříži (2011) a GVU v Havlíčkově Brodě (2011 resp. 2012). Martin Čada působil i jako výtvarný pedagog. Zprvu na Střední soukromé škole designu v Praze (2005 – 2007), pak na Střední odborné škole v Luhačovicích (2007 – 2008) a posléze i na Zlínské soukromé vyšší odborné škole umění ve Zlíně (od r. 2008) a od roku 2011 i na Fakultě umění Ostravské university ve Zlíně.

Petr Kunčík

Narodil se 29. června 1981 v Přerově. V letech 2000–2003 absolvoval Zlínskou soukromou vyšší odbornou školu umění (Pavel Preisner ad.) a následně Pedagogickou fakultu MU v Brně, katedru výtvarné výchovy, obor výtvarná výchova – vizuální tvorba (2003–2008). V letech 2006–2009 studoval na Fakultě výtvarných umění VUT v Brně, ateliér Malba 3 (vedoucí Petr Kvíčala). Počínaje rokem 2008 absolvoje doktorandské studium opět na Katedře výtvarné výchovy Pedagogické fakulty MU v Brně. První významnější samostatná výstava jeho prací Vitamin friends, proběhla v brněnské Galerii Artkontakt (2005). K těm důležitějším, jež následovaly, patřily: Horos & Fights & Death, Dům knihy Portál v Uh. Hradišti (2007), Proliferatio (s L. Seiferem), Mendlovo muzeum v Brně (2008), Labyrinty, Galerie KABINET T ve Zlíně (2009), Sci-fi (se Z. Išivánovou), Galerie Mladých v Brně (2010) nebo Fighting spirit (s M. Čadou a M. Kyrýchem) Místogalerie skleněná louka v Brně (2010). Z celé řady kolektivních výstav je třeba zmínit už autorovu účast na malířském sympoziu a výstavě Obrazy z Nového Dvora II, Milotice (2006), dle zastoupení v expozicích IV. a V. Zlínského salonu mladých (2006 a 2009), na výstavě Mozády v Divadle Reduta v Brně (2008), na kolektivní prezentaci k 15. výročí PaVu v tamní Galerii Aula na Údolní v Brně (2008), na výstavě FUTURA v Galerii Patro v Olomouci (2010), anebo na výstavě Zlínský okruh II, práce na papíru a s papírem, Galerie Orlovna v Kroměříži (2011). Petru Kunčíkovi byla v roce 2008 udělena Cena děkana Pedagogické fakulty MU v Brně za významnou tvůrčí činnost. V roce 2012 absolvoval stáž na University of Leeds school Design v Anglii.

Martin Čada a Petr Kunčík se vlastně vůbec poprvé setkali a seznámili až v roce 2006, na malířském sympoziu a výstavě v Miloticích u Kyjova, byť oba – každý ovšem v jiném čase – absolvovali Zlínskou soukromou vyšší odbornou školu umění. Vedle obdobných prožitků a výtvarných zkušeností, jež si z tohoto výtvarného učiliště se sebou bezpochyby do dalších let odnesli a vzájemně si blízkých lidských postojů a životních východisek, je však značně sblížíje především jejich bytosné malířské založení – dnes již, zejména v jejich generaci, jev ne tak docela běžný. Do společné výstavní síně v ostravské Magně je proto svedla též představa vyzkoušet si nosnost vlastního malířského pojetí ve vzájemné konfrontaci. Společná výstava je pro oba ale o to lákavější, že přes v principu odlišná tematická, technická, ale i mentální tvůrčí východiska, jsou si v určitých ohledech jejich malířské projevy ve svých finálních výstupech až překvapivě blízké.

Martin Čada

Malířská a kreslířská tvorba Martina Čady se úspěšně rozvíjí již řadu let. Její počátky se nejspíše vážou k době autorova studia na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze, kde se jeho klíčovým pedagogem stal profesor Pavel Nešleha. Důležité „vstupní“ podněty – uvědomění si vlastní umělecké mentality – však nepochybně nabyl i v předchozím období, za pobytu na Zlínské soukromé vyšší odborné škole umění. Už v jeho časných výtvarných projevech lze tak například, vedle odvolu k malířskému odkazu zakladatelů českého moderního umění, vyušit též ohlasy díla vlivného učitele tohoto výtvarného učiliště, malíře Svatopluka Slovenička. S ním ho ostatně stále spojuje nejenom rýz výtvarný vztah k viděné realitě, ale svým způsobem i její stránka civilizační. Ke zcela zásadní proměně autorova výtvarného pojetí, které účinněji naplňuje a zhodnocuje jeho umělecké přednosti, však došlo až po polovině předchozí dekády; ve chvíli, kdy ho počala výraznějším způsobem přitahovat téma přirozeného světa, zejména krajiny, prostoru a s ním spjatého světla. Krajinné prostředí a posléze i jeho části vnímá a cítí v jejich otevřenosti a proměnlivosti, v jejich poetické dimenzi. Nejde mu však nikdy jen o bezprostřední reflexi, o impresi, ale o hlubší prožitek tématu, třeba i o vůni nebo zvukem vyvolanou iluzi či vizuální vzpomínku. Toto „rozpominání“ dostává definitivní tvar postupně (procesně) a intuitivně. Nezdá se, že umělecký tvar vyvíjí spontánně, až v bezprostřední tvůrčí komunikaci autorova štětce nebo pera s plochou plátna, anebo třeba i barevně tónovaného papíru. Do značné míry je tak jeho vznik podmiňován kreslířským či malířským aktem.

Uvedený postup je přiznačný už pro autorovy městské a industriální krajiny, které vesměs vznikaly ještě za jeho pražského pobytu. Jsou často provedeny v technice akrylu s tuší, a i když v nich na první pohled dominuje spontánní – nicméně řád a atmosféru „rezonujícího“ malívu vyvolující – kresebnost, sehrává je finálními výrazu obrazových kompozice zásadní rol rovněž jejich koloristická stránka, zejména charakter jejich barevného podkladu. Zahušňováním, vrstvením, ale i zprůhledňováním kresebných prvků, v kontaktu s barevnou podkladovou plochou, barvou, anebo i s plochou výtvarně nepojednanou – s „prázdnem“, tak vzniká smyslovými vjemy sice vyvolaná, nicméně zcela nová, autentická, často abstraktní blízká, na světelné bázi a prostorových vztazích založená, působivá umělecká fikce. Dynamická práce se vzájemným poměrem ploch, kresebných a malířských složek, je charakteristická i pro novější a současné kompozice Martina Čady, které se tematicky stále více sblížíjí s přírodou a značně se přitom podvolují až hudebně cítěné barvě, ale i malířskému a kresebnému gestu. Právě řadou z nich je zastoupen v instalaci stávající ostravské výstavě. Byť jsou vytvářeny v podstatě spontánně, je v nich přítomno i jakési vlnitě napětí. Nezbytnou složkou tvůrčího procesu jejich vzniku – je totiž i umělcovo „čekání“, volba toho „správného okamžiku“ (M. Čada), tedy chvíle kdy malíř vidí. V tu chvíli také začíná pracovat se značným nasazením. Nejlépe tento proces vyjadřil samotný autor „... naučil jsem se čekat na okamžik, kdy vím, že přemohu plátno a ne naopak. Snažím se zachytit a zaznamenat určitou zvukovost, šustění suchých trav v chladném větru a podobně. Fascinuje mě zvuk při vznášení obrazu, to vkročení do nejistoty, že několikrát dohoda připrava podkladu může být ztracena během několika minut, mi bere dech a zároveň žene krev do hlavy a odtáhne. Se zadržováním dechem sleduji vznikající síť čar, tu vystývací vzpomínku, ten obraz předobrazu, který jsem si někde exponoval a nyní vyvolal – nebo spíše jasněji – tu novou skutečnost.“ Pozoruhodným vybočením či ozvláštněním jeho malířské tvorby i samotné ostravské výstavy jsou drobné dřevěné artefakty rozličných formátů, s hutnými, pastózními malířskými vstupy výrazné barevnosti. Počtení, jež bezpochyby autorovi jejich vznik přináší, se – jak věřím – přeneslo i na její návštěvníky.

Petr Kunčík

Ještěže spontánní, povytce smyslově založené malířské a kreslířské pojetí Martina Čady je úzce tematicky propojeno zejména s jevy a ději vnější reality, těžší neméně bezprostřední, intuitivní, kreslířský a malířský projev jeho o několik let mladšího kolegy Petra Kunčíka především z fiktivního světa rýz fantazie a poezie, ovšem s ambicemi vyjevovat i určité, vizuální realitu přesahující, metafyzické dimenze a souvislosti spjaté s lidským bytím. Jeho výtvarný talent se zásadním způsobem formoval už před deseti léty, během studia v podnětném prostředí Zlínské soukromé vyšší odborné školy umění. Nepominutelnou rol v tomto pro autora důležitém „ustavujícím“ období bezpochyby sehrával i příklad tvůrčí mentality mu blízkého pedagoga školy, malíře a básníka Pavla Preisnera. Také díky duchovní spřízněnosti s ním a jeho podpoře, získával mladý adept umění postupně nezbytnou sebedůvěru ve vlastní umělecké možnosti. Jeho tvorba se brzy oprostila od výchozího figurálního pojetí v tradičním duchu a zásadním způsobem se transformovala do podoby zcela osobité, abstraktní blízké malířské figurace (např. Fosfeny, 2003). Už na půdě zlínské školy tak vznikaly autorovy první závažnější malířské kompozice, od nichž pak vede – i přes četná, pro něho přiznačná, invenční vybočení – v podstatě přímá cesta až k jeho pracím současným. Jsou provedeny vesměs dynamicky, s pro umělce charakteristickou kreslířskou a malířskou spontaneitou, ale i s typickou grácií, s vyříbenou koloristickou kulturou a často i na bázi původních technických experimentů. Experimentování s různými reprodukcemi, počítačovými nebo tiskovými technikami, v kombinaci se senzitivně založenou malbou, už trvale zůstalo jednou z předností jeho tvorby.

Pozoruhodný v rámci uměleckých počátků Petra Kunčíka však zůstává především obrazový cyklus Abiogenez (2003) jímž, nemýjím-li se, ukončil své zlaté studia. Má již i určitou, na bázi víceméně organické abstraktního tvaru formovanou, filosofickou dimenzi, která je pro něho svým způsobem stále aktuální. Jeho tvorba však v průběhu následných let prošla řadou subtilních i výrazných vybočení a transformací. Jsou dány i autorovou jiskřivou malířskou senzibilitou, s níž do poetického vizuálního tvaru integruje četné vnější, ať už dobové, historické, existenciální či mystické podněty. Stále se přitom otevírá technickému experimentu, nikdy však ne na úkor pro něho přiznačné, bytosné založené bravurní malby. Příkladem budíž na jedné straně fantaskní obrazový cyklus Zvuk libetských mls až v Japonsku (2006), kde malba vychází ze stenoanových černobílých fotografií starého cestopisu po Japonsku (1926) a je také nepochybně jedním z „malířským vyjádřením hudby“ (P. Preisner) a na straně druhé cyklus figurativních obrazů Radosti, Soubor (2005–2006), do jehož výrazu se promítá malba na dísném podkladu a který je zase naopak projevem až rubensovsky hedonistické tvarové nadsázky a barevné přebujelosti jakýmsi fascinujícím holdem malířské smyslnosti. Bezprostředními předchůdci autorových obrazů vystavených v Magně jsou ale Labyrinty, jejichž první varianty vznikaly na malířském sympoziu v Miloticích (2006) a které – jak sám uvádí – zahájily jeho „přístup do fascinujícího údobí okouzení ornamentem.“ Ten abstraktní ornament – labyrint nezdá se vykazují i barokní, například rokajové, prvky, případně evokuje též rozličnou poetickou či mystickou figuraci. Obdobně jako zmiňovaná Abiogenez mají i tyto nové obrázky obvykle jakousi svoji dvojdímenzionalitu. Nejedná se však již o „příběh zrodu živého z neživého“ (P. Kunčík), ale spíše o určité duchovní kanonice na bázi náhody a záměru. O vstupu barevných hodnot přes mikrolonovou plochu, slz otvory, které umělec vytvořil elektrickou pájkou, do „obrazového pozadí“ – anebo spíše malířsky, v organickém ornamentálním duchu pojednaného prostředí obrazové plochy. I přes experimentální přístup k obrazové kompozici jde opět o projev smyslově založených, malířských, nadaných mocí smířovat v působivém harmonickém celku racionální či duchovní princip s intuitivní.

Lucivik Ševaček

OSTRAVA!!!

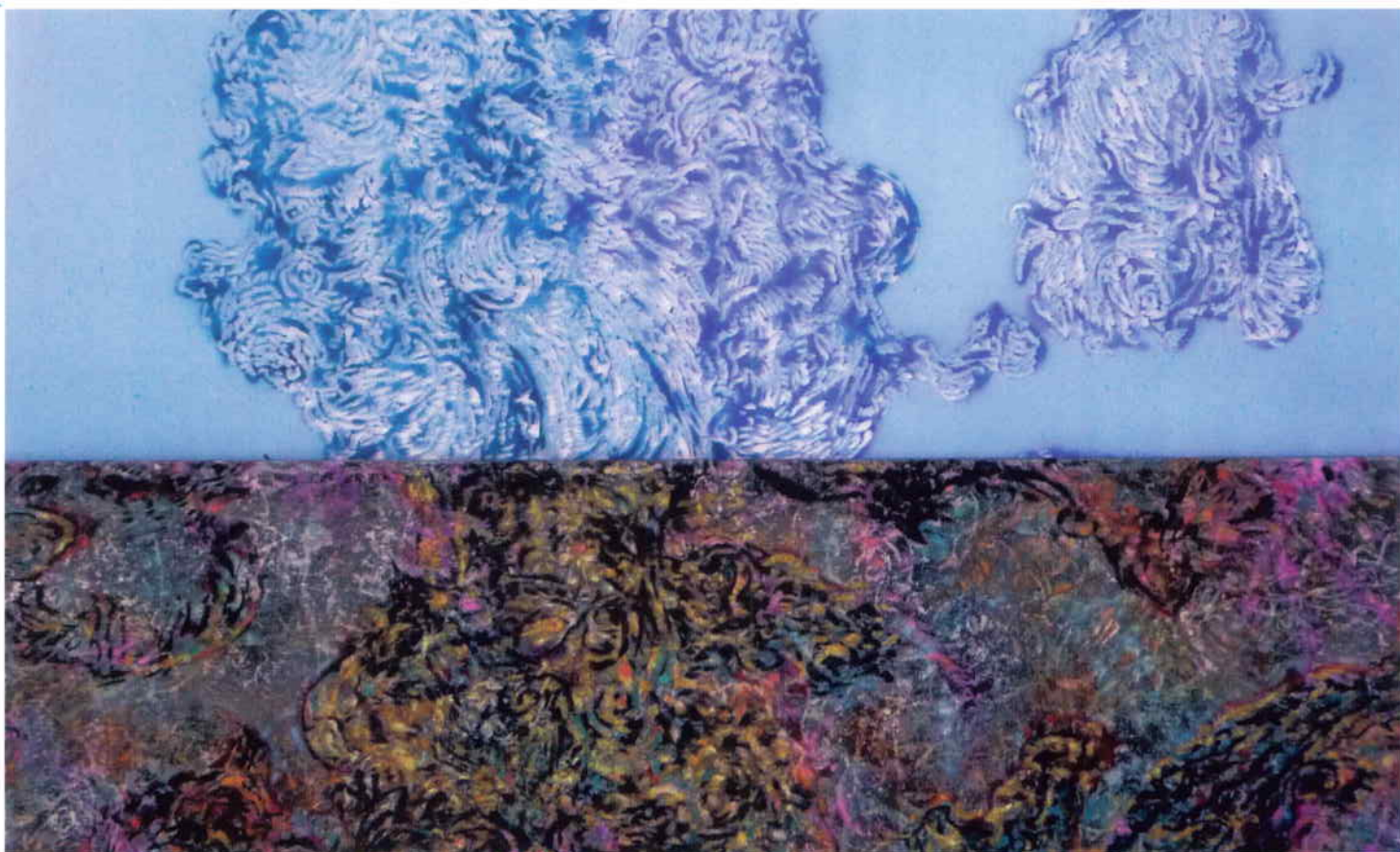
OSTRAVA!!!
MORAVSKÁ OSTRAVA
A PŘÍVOZ

Galerie Magna, Bieblova 3, 702 00 Ostrava / výstava potrvá od 22. 8. do 26. 9. 2012

Tento projekt je realizován za finanční podpory statutárního města Ostravy a Městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz

Černá krajina, Krajina I, 2008 – 2011, akryl, olej, plátno, výřez (Martin Čada)

Bez názvu, 2012, mirelon a kombinovaná technika na plátně, detail (Petr Kunčik)